

індивідуальних елементів ДНК. Імовірність того, що генетичний відбиток, чи індивідуальний код ДНК, у двох людей випадково співпадає, нижче однієї 30-мільярдної.

На даний час в Експертній службі Міністерства внутрішніх справ України функціонують сучасно обладнані ДНК-лабораторії в Києві, Запоріжжі, Вінниці, Львові, Миколаєві та Харкові. В Харківському науково-дослідному експертно-криміналістичному центрі МВС України ДНК-лабораторія розпочала роботу в 2015 році. Молекулярно-генетичні дослідження, які проводяться в лабораторіях Експертної служби МВС України вирішують наступні завдання ідентифікації особи методом ДНК-аналізу:

- встановлення належності об'єктів біологічного походження (кров, сперма, слина, волосся, м'язова та кісткова тканини) певній особі;
- встановлення слідів біологічного походження конкретній особі у змішаних слідах;
- встановлення ідентичності останків у випадках розчленування трупа та ідентифікації жертв катастроф, коли живі близькі родичі;
- визначення спадковості певних генетичних ознак людини (біологічна спорідненість) – встановлення батьків дитини у випадках спірного батьківства, дітовбивства, крадіжки, підміни дітей.

Таким чином, метод генотипоскопії нині активно застосовується у правоохоронній діяльності. За допомогою цього методу практично вирішуються завдання правоохоронної діяльності, які раніше були не розв'язними. Також наукою розробляється його найбільш широке використання у вирішенні різноманітних задач ідентифікації особи за слідами біологічного походження. Із появою цього методу наука і практика отримали універсальний інструмент ідентифікації особи.

Одержано 27.04.2019

УДК 343.13

Володимир Андрійович НЕЧАЙ,

курсант групи Ф2-102 ХНУВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук Заболотна Ю. В.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СЛУЖБОВИХ СОБАК ПІД ЧАС РОЗКРИТТЯ ЗЛОЧИНІВ

Для розкриття злочинів різної тяжкості застосовують різну спеціальну техніку, спеціальні засоби та залучають кінологічні служби, які за допомогою службових собак виконують покладені на них завдання, а саме по запаху відшуковують сліди, людей чи певні предмети.

Запах у криміналістиці представляє собою особливий вид газоподібних речовин (ультра субстанцій, або як ще називають деякі дослідники – ультра об'єкти), що у кримінальному процесі іменуються – ультра речовими доказами.

Також варто зазначити, що виходячи із загальних положень науки одорології, поняття «сліди запаху» визначаються як сукупність молекул речовини, кожна з яких має властивість у вільному агрегатному стані діяти на нюхові рецептори людини чи хребетних тварин і викликати відповідні почуття.

Особливість використання кінологічних служб при розкриванні злочинів полягає у їхньому структурному поділі собак, порядок і правильність дресирування яких затверджено у Інструкції з організації діяльності кінологічних підрозділів Національної поліції України. Система поділу розділяє собак на патрульно-розшукових, вартових, конвойних, та спеціальних (пошук вибухових речовин, вогнепальної зброї, наркотичних засобів, трупів, для проведення одорологічної вибірки (собаки-детективи)). Зокрема до розкриття злочинів залучають розшукових собак – для розшуку за запахами слідів осіб, які вчинили кримінальне правопорушення, для проведення вибірки людини і речі, пошуку речових доказів і стріляних гільз затримання втікаючої особи чи групи осіб, вчинення вбивств, зґвалтувань, розбоїв, крадіжок, грабежів, тілесних пошкоджень, підпалів, інших неочевидних злочинів для їх розкриття. Також долучаються, як патрульно-розшукові собаки для пошуку правопорушника по «гарячому» запаховому сліду, затримання втіканої особи, так і спеціальні собаки, робота яких направлена на пошук вибухових пристроїв, вогнепальної зброї та закопаних (захованих) трупів. Рішення застосувати собак у цій чи іншій операції, яку проводить слідчо-оперативна група приймає старший групи (старший операції) на основі рекомендації чи пропозиції кінолога у доцільності використання собак у той чи інший момент. У разі виклику кінолога із службовою собакою на місце події до їх прибуття, як правило, огляд не проводиться крім випадків, за яких необхідно зберегти речові докази та інші предмети, що мають значення у справі, або в екстремальних випадках (повінь, пожежа, можлива зміна обставин, знищення слідів тощо) щоб собака, яка працюватиме на місці події, не втратила запах сліду злочинця, за яким вона приведе працівника поліції до нього, або інші запахи, які належать до речової бази слідів злочину (запах порошу, запах тої чи іншої особи, специфічних речовин, мастил та інших). Щодо вибору собак, то до розкриття злочинів не задіюють собак, які втратили службові якості або хворі, чи ті, котрі не пройшли спеціальну підготовку і не є готові для використання.

Як відомо, немає злочину без слідів. Вони завжди залишаються на місці події як результат взаємодії матеріальних об'єктів, як доказ події, що розігралась, відбитої в матеріальних відображеннях. Дані сліди містять різнопланову інформацію і слугують засобом доведення обставин, місця, часу, способу здійснення злочину, винності обвинувачуваного і його особистісних якостей.

Таким чином вважаємо доречним введення планових занять в вищих системах МВС щодо підготовки працівників поліції для роботи зі службовими собаками.

Одержано 27.04.2019

